

פנינים יקרים

מתורת רבותינו הקדושים מביאלא

- ליקוטי אמרים ככתבם וכלשונם מספרי רבותינו הקדושים •

פרשת מטות-מסעי

• דברי בינה •

וידבר משה אל ראשי המטות וגו'.

על דרך ששמעתי בשם הרה"ק הרבי רבי זי"ע, שבעת שפתח פיו הקדוש של רבינו הקדוש המגיד ממעזריטש לומר תורה, ופתח "וידבר ה' אל משה" וכו' – התחיל תיכף ומיד לצעוק: שמעתם מה שאומר רבינו הקדוש. – לפי שהדיבור בעצמו פעל אצלו בלא שום חידוש, והתעורר בו יראת שמים.

וזה וידבר משה אל ראשי. דהיינו, להראשי ישראל, שיהיו יכולים להטות לבני ישראל, לדרך השם יתברך ולעורר לבנם – רק בזה הדבר אשר צוה ה'. היינו, שבהדברים בעצמם, בעת שיאמרו לפני בני ישראל, הן פסוקי תורה או תפילה – בזה עצמו יעורר אותם לעבדות השם יתברך. עמוד רלד

• אדון עדות •

וידבר משה אל ראשי המטות לבני ישראל לאמר. זה הדבר אשר צוה ד'. פירש"י: ראשי המטות – חלק כבוד לנשיאים. וקשה, למה שינה לכנות כאן את הנשיאים בשם 'ראשי המטות', ולא אמר בפירוש 'אל הנשיאים'. וכו'. אז יאמר 'מטות' לשון 'עול', כמו 'ואשבור

מוטות עולכם, רמו שצריכין הראשים לישא עליהם עול ישראל בסבלנות, ולא יקפידו עליהם בשום פעם. ואז 'לאמר זה הדבר אשר צוה ד' – יזכו לאמר ולהורות לאמיתתה של תורה כפי שציוה ד'.

אבל להיפך, כאשר יקפדו עליהם ולא יסבלום, ימעו בהוראתם ולא ידעו להדריכם בדרך אמת. כי מי לנו גדול ממושה רבינו ע"ה, וכשקצף על פקודי החיל נתעלמו ממנו הלכות גיעולי עכו"ם כפירש"י לקמן. עמוד שיח

• חלקת יהושע •

וידבר משה אל ראשי המטות לבני ישראל לאמר.

מבון שאנשים בעלי המדרגות יכולין להבין את הדיבור, לשון קשה, אך לבני ישראל 'לאמר', על ישראל להמשיך חסדים מגולים, אכ"ר.

עמוד 116

• תולדות אדם •

איש כי ידור נדר. שבעתי בשם הרה"ק רבי יהושע מאוסטראווי: שאותיות יד"ר, ראשי תיבות: יעו"ב ר"שע ד"רכו, וישעיה נה ז.

לעשות שאלת חכם שילמדנו דעת איך להתנהג.

אבל טבע האדם אינו כן, כי דרך האדם אם עולה הרטה לפעמים על לבו על מעשיו הרעים הומף בפיו לנדר חמור שלא לעשות עוד מעשה כזה ואינו הולך להחכם לשאול עצתו איך להנצל ממעשיו הרעים רק בעצמו עושה נדר חמור, והושב שעי" זה ינצל על להבא ממעשיו הרעים. ולכן אמרה התורה שהחכם מתיר את הנדר, היינו, כשבא האדם אחר הנדר להחכם בראותו כי עצתו שעשה לו בעצמו בלא החכם לא הועילה לו, ובא לפני החכם, אז החכם עוקר הנדר ומראה לו שאך להנם עשה הנדר ללא צורך, כי לא זו הדרך להתרחק מן העבירה ומראה לו הדרך והעצה האמתית לדרך האמת.

עמוד רכה

• היהודי הקדוש •

או מתורת הרבי ד' ידחמיאל מפשיסחא זצ"ל לא יחל דברו ככל היצא מפיו יעשה. (ל ג) **אם** ישמור אדם דיבורו, אזי מה שיגזור אומר - הקדוש ברוך הוא יתברך שמו יעשה. (ארן עדות, זר והב)

עמוד קל

'יעזוב' לשון עזר, כמו "עזוב תעזוב". הפשט הוא, שהרשע יעזוב לעצמו כזה הדרך שדרך בה להרע, שהתאזה לדברים הנדמים שהם טוב רק לפי שעה, מכל שכן שיתאזה להדברים שהם בתכלית הטוב. (נפלאות הדשות) עמוד רא

• ואלה הדברים שנאמרו לדוד •

בענין שהחכם מתיר את הנדר מעיקרו [כתובות ע"ד] ואינו מתיר אלא בהרטה ונדרים כב. כי באמת צריכין להבין מה ענין הפרת הנדר, ממה נפשך אם טוב לנדר מדוע יופר ואם לא טוב מדוע ינדר. **אך** הענין כי באמת צריך כל איש ישראל לשאול תמיד על כל ספיקותיו בכל הענינים להחכם וכל מה שעובר על איש ישראל צריך לעשות הכל עפ"י שאלת חכם. וכמו שמובא [כ"ב קט"ז] מי שרואה שח"ו יסורים באים עליו ילך אצל חכם ויבקש עליו רחמים כי מי כהחכם יודע פשר דבר להבין ולהשכיל מפני מה מובאים יסורים על האיש הזה ובמה פגם, והחכם יתקן את הדבר וממילא עוברים היסורים ממנו. ולכן בהתעורר לב איש ישראל בהרטה על מעשיו ורוצה לתקן מעשיו על להבא שלא יעשה עוד מעשים לא טובים אז צריך תיכף

פרשת מסעי

נקרא 'הולך' כי הוא הולך בכל יום ובכל עת ממדרגה למדרגה, ובאשר שמעתי ממורי היהודי הקדוש מפרשיסחא זצ"ל: כי כל איש מישראל אי אפשר להיות עומד במדרגה אחת, כי אם לא הטיב מעשיו ומדותיו היום מיום אתמול, ידע נאמנה כי היום נגרע

• היהודי הקדוש •

אלא מסעי בני ישראל אשר יצאו מארץ מצרים וכו' ואלה מסעיהם למוצאיהם. (לג א)

דהנה ענין מסעי בני ישראל, הוא על דרך המבואר בספרים כי כל איש ישראל

הרי שישראל הם עצם התורה הקדושה, ונשמתם היא חלק מהשי"ת כידוע. [וכו].

יודיע משמיה דהרה"ק בעל **אוהב ישראל מאפטא** וצוקללה"ה, שאמר שכמו שכתוב בתורה המ"ב מסעות שהלכו ישראל במדבר, ומסעות אלו הם חלק מהתורה הקדושה, כמו כן לעתיד לבוא ילמדו את מסעות הבעל שם טוב הקדוש, והם יהיו חלק מן התורה, והביאור בדבריו: דכיון שמשעות הבעל שם טוב הקדוש היו לשם שמים, יעשה מהם תורה. [וכו].

כמו כן היה בשיעבוד מצרים, דאיתא **בזוהר הקדוש** [ה"א כז] על הפסוק ושמות א ידו וימררו את חייהם בחומר ובלבנים ובכל עבודה בשדה, וז"ל: "כגוונא דא אמרו מארי מתניתין, וימררו את חייהם בעבודה קשה - בקושיא, בחומר - בקל וחומר, ובלבנים - בלבון הלכתא, ובכל עבודה בשדה - דא ברייתא, את כל עבודתם וגו' - דא משנה". וביאורו, שבני ישראל תיקנו בשיעבודם תיקונים גדולים והעלו ניצוצי הקדושה מן הקליפות, ומעבודה קשה זו נעשתה תורה. סגולת התשובה, פתיחה

ערכו ועומד במדרגה פחותה מיום שעבר. כי איש ישראלי הוא הולך תמיד בין לטב בין לביש, וזה סוד "מסעי בני ישראל" - ובאו מקראי קדש אלה להגיד לנו וללמד אותנו דרך נלך בו במסעות האלה, וזהו "אלה מסעי בני ישראל" כך צריך להיות מסעי בני ישראל אשר יצאו מארץ מצרים טרם כל, המדריגות מחויב האדם להיות 'סור מרע', בחינת יציאת מצרים משערי טומאה וממדות רעות ואח"כ להיות בבחינת 'ועשה טוב' ולידע ממדרגה למדרגה ולבא לבחי' קדושים תהיו. (בית יעקב מסעי)

עמוד קלב

• תולדות אדם •

אלה מסעי בני ישראל. (לג א)
מה שאמר 'אלה' מסעי בני ישראל, ובכל מקום שאמר 'אלה' פסל הראשונים. גם הכא קאי על מעשה בני גד ובני ראובן, שהלכו אחר דברים המדומים, שעשו מעיקר טפל, כנ"ל. מה שאין כן "מסעי בני ישראל". כי המ"ב מסעות נסעו על פי ה', כדי ליכנס לארץ ישראל בקדושה עליונה.

עמוד רה

• מנשר טוב •

ויכתוב משה את מוצאיהם למסעיהם. (לג ב)
הרי לנו, שכל המעשים הגשמיים של בני ישראל יתהפכו לתורה הקדושה, כיון שכל דבר שאחד מישראל עושה, בפנימיותו ושרשו הוא תורה, כמ"ש חז"ל [וזה"ק ח"ג עג]: "הקב"ה ואורייתא וישראל חד הוא", ע"כ.

• הרה"ק מלבערטוב •

ויסעו ממרה ויבואו אילמה. (לג ט)
זאין התפילה עולה ישר לשמים רק על ידי התחזקות ושמחה. וכשהאדם הוא בהתחזקות ושמחה בתפלתו, אז יש לו תהנה ודביקות במקום קבלת התפילה, כי תפלתו מגיע בשער התפילה. וממילא האדם המתפלל מגיע לשם - כל זה על ידי

תפלתו מקובלת. שיהיה רק כפי רצון השם יתברך ואהבת ישראל.

וזה "ויסעו ממדבר סיני", שהיא התורה. ועל ידי זה "ויהנו בקברות התאוה", שקברו את התאוות, על ידי התורה, שהוא התבלין ליצר הרע, ועמדו על ידי זה בתפלה. וזה שתרגום: "קברי דמשאלי". שבהתפלה עצמה צריך לקבור התאוה – שלא יחשוב טובתו כלל. ואז "ויהנו בחצרות", שמוזה בא ליראת השם יתברך האמיתי, שהוא רק מחמת גדלות השם יתברך בלבדו, "בגין דאיהו רב ושליט עיקרא ושרשא דכל עלמין" (וזהו). שיראת השם יתברך צריך להיות גם כן על זה האופן: כי יראת העונש ויראת מניעת הטוב, הוא גם כן מחמת תאוה. אבל עיקר יראת השם יתברך, צריך להיות גם כן על האופן הזה, שידע רק גדלות השם יתברך ולא יחשוב לטובת עצמו כלל, כי אם מחמת גדלות השם יתברך.

עמוד רנב

• חלקת יהושע •

ויסעו מחרדה ויחנו במקהלות. (לג כה) **ויסעו** מחרדה, להנצל מחרדת הדינים ולהמתיקם – העיקר ויחנו במקהלות, על ידי מקוה נמתק – כי זיקהל' איתא [בתולדות אדם פרשת ויקהל, ועוד] בגימטריא 'מקוה', אמן כן יהי רצון.

עמוד 122

השמחה והתחזקות, כמו שכתוב בפסוק "ויסעו ממרה ויבואו אילמה". כשאדם נוסע 'ממרה' שהיא בחינת עצבות, ובא להתחזקות ושמחה – כי שמחה היא ענין חזק "ובאילם שתיים עשרה עינות מים" וגו', הרומז על י"ב שערים שיש לתפלה למעלה בשמים, שהם לעומת י"ב שבטים כנודע.

והיינו, שכאדם בשמחה כנ"ל תפלתו עולה לשמים ישר, כידוע שתפלה צריך להיות בשמחה. וכדרך שכתוב [תהלים ק] "עבדו את ה' בשמחה", ודרשו חז"ל במדרש תהלים לענין תפלה, וכל זה [על ידי] "באילם" – היינו בהתחזקות ושמחה כנ"ל, וכדרך שאיתא מן הצריכים חיוזוק וגו' תפלה. "ויהנו שם", הרומז שמגיעים לכל זה בשלימות.

עבודת הלב אות יש

• דברי בינה •

ויסעו ממדבר סיני ויחנו בקברות התאוה. (לג טז)

על דרך שאמרו כדי לעמוד בתפלה מתוך דברי תורה. דאיתא: "בראתי יצר הרע בראתי לו תורה תבלין". והנה אם אין האדם מבטל תאות לבו ומתפלל, יוכל להיות שיהיה ח"ו כמו שאיתא **בוזהר הקדוש**: "צווחין ככלבין הב הב" כו'. שאם האדם אינו מבטל התאות מקודם, נמצא שהוא מתפלל על התאוה שמתאוה; לפרנסה ולרפואה וכדומה – שהיא תאוה כמו כל התאוות.

ולכן צריך לבטל מקודם התפלה את כח היצר הרע והתאוות, ואז יהיה